

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 445. Feudo finito ad quem specient melioramenta facta à vasallo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

sed etiam filio vel consanguineo vasalli delinquentis, non obstante delicto patris vel cognati, utpote quod non nocet filio vel consanguineo in feudo rursus acquirendo, sicut nocuit illis in perdendo illud. Pirh. *h. t. n. 10.* citans Abb. *in c. 2. h. t. n. 5.*

2. Resp. secundò: Dum finitur per renunciationem vasalli, nimirum factam cum consensu in præjudicium solius Domini, dum ea valet, utique aperitur domino; etsi autem feudum antiquum renunciatum in præjudicium agnatorum, quamdiu renunciatus vivit, neque domino, neque agnatis aperiretur, renunciante tamen mortuo, aperitur non domino, sed agnatis, ac si nunquam facta fuisset per vasallum ejus renuntiatio. Clar. *q. 34. n. 3. in fin.* De cætero feudum, quod valde & constantiter resignari potest alicui extraneo, nec domino nec agnatis aperitur mortuo resignante, sed manet penes resignarium. Vide dicta supra, ubi qualiter feudum per renunciationem alienari possit.

3. Resp. tertio: Dum delictum, ob quod vasallus privatur feudo, est tale, quò directè offenditur Dominus, feudum exclusis filiis & agnatis, aperitur domino; seu redit ad dominum; & in hoc indifferenter consentiunt omnes, si feudum est novum. Clar. *cit. q. 66. num. 1. & 2.* Si verò est feudum antiquum, exclusis quoque filiis & descendibus ipsius vasalli delinquentis, reverti illud ad Dominum, communem esse, teste Alex. *conf. 30. num. 4. l. 6.* dicit Clar. *loc. cit. num. 3.* Et quamvis de agnatis collateralibus, dum pro illis etiam concessum est feudum, id negent aliqui. Nihilominus tamen & in hoc casu, non aperiri feudum dictis agnatis, sed domino, tantquam communem & veram cum Grato *conf. 2. n. 19. l. 1.* Decio *conf. 44. n. 30* Gozadin. *conf. 84. num. 3.* Curt. Jun. & aliis astruit Clar. *cit. num. 3.* verùm magis in sensu horum AA. quam proprio; cum expresse addat, sibi tamen nunquam placuisse hanc opinionem; eò quò iniquum videatur, posse vasallum delinquendo excludere agnatos à feudo, iis virtute primæ investituræ debito absque aliquo eorum facto vel culpa, etsi ea fortè in practica obtineret propter dictorum AA. auctoritatem.

4. Resp. quartò: Dum vasallus privatur feudo ex alio delicto non concernente directè personam domini, aperitur feudum domino, si illud est novum; si verò antiquum, agnatis. Clar. *l. c. n. 5.* citatis Curt. Jun. *in p. 5. concl. 2. & 3.* Zaf. *de feud. p. 10. partic. 2. concl. 2.* Præposito & aliis. Non tamen aperiri omnibus agnatis indistinctè, sed exclusis filiis & omnibus descendibus, quin & transversalibus intra quartum gradum, tenet Belvis *in c. 1. §. Si vasallus culpam. si de feud. fuer. controrov.* & communem dicit Ruin. *conf. 23. n. 32. l. 5.* quam tamen opinionem iterum dicit Clarus, sibi semper visam duram, & supposito, quòd sit vera, illam adhuc non procedere, nisi in feudo simpliciter recepto, quod aliqui informe vocant, v. g. concedo tibi hoc Castrum in feudum: secus verò, seu admitteudos omnes indistinctè agnatos, si feudum receptum à patre vel avo delinquentis pro se & liberis, ut docet Cynus *in l. 2. C. de liber.*

5. Resp. quintò: An, dum vasallus cadit à feudo, quia illud irrequisito domino alienavit, aperitur domino, an agnatis, valde variant AA. quorum ferè singuli dicunt suam opinionem esse communem vel approbatam, ut videre est apud Clar. *cit. q. 66. n. 7.* Aperiri in hoc casu domino, non filiis vel agnatis, tenet Aretin. *conf. 14. post. n. 11.* relatus à Socin. Jun.

conf. 77. n. 139. l. 1. Alii factum alienantis dicunt nocere filiis, non aliis agnatis, quam esse communem, ait Ruin. *conf. 214. n. 16. l. 1.* Alii volunt feudum novum reverti ad dominum, antiquum ad agnatos, ut Gl. *in c. 1. §. hoc quoque. de success. feud.* hanc distinctionem approbatam per omnes, dicit Curt. Jun. *in p. 5. concl. 4.* niti eam hac satis bona ratione, ait Clar. quòd feudum novum, ex quacunque causa, etiam non concernente injuriam, privetur vasallus, aperiatu domino exclusis descendibus & agnatis omnibus; pro quo etiam facit (à quo nullum dissentientem se invenisse dicit Curt. *l. c. concl. 2.*) quòd de feudo novo disponere possit vasallus in præjudicium agnatorum; adeoque etiam delinquendo vel alienando poterit illis præjudicare: in feudo verò antiquo alienando aut delinquendo vasallus non possit præjudicare agnatis, ideoque illis & non domino aperiatu; pro quo posteriore citat Clarus Zaf. *10. part. in 2. partic. vers. quarta concl.* Curt. Jun. *cit. concl. 4.* Ruin. *conf. 2. post. n. 2. l. 1.* Alex. *conf. 30. n. 17. in fin. l. 1.* Socin. Jun. *conf. 112. n. 2. l. 12.* dicente, hanc conclusionem, quòd feudum antiquum alienatum per vasallum sine consensu domini non domino, sed filiis & agnatis, qui saltem post mortem alienantis illud possint recuperare, esse communem & verissimam. Habereque hæc ipsa locum non tantum, si alienatio facta per vasallum actu inter vivos, sed etiam si facta per viam legati, habet Clar. *cit. n. 7.* Quamvis subdat, se aliàs consuluisse, quòd indistinctè ex quacunque culpa, sive alienationis, sive felonie, vel alias vasallus privetur feudo, semper illud aperiatu domino, non filiis aut agnatis vasalli, si feudum sit tale, de quo possit vasallus libere disponere in præjudicium agnatorum; è contra feudum, de quo non potest disponere in præjudicium agnatorum, nunquam aperiri domino, sed agnatis, quibus jam extenore investituræ erat jus acquisitum: seque non videre rationem aliquam bonam differentie, cur, qui mihi non potest præjudicare alienando etiam cum consensu Domini, possit mihi præjudicare alienando sine ejus consensu, aliter delinquendo.

Quest. 444. Cui cedat proprietas feudi, dum eà privatur dominus ex culpa?

Resp. Etsi in hoc casu consolidatum dominium directum utili obvenire vasallo dicat Sylva *de feud. recognitione q. 32.* asserit tamen Clarus *loc. cit. q. 72.* se credere hanc opinionem non esse veram, neque servari in praxi; ideoque se tenuisse semper, applicari illud domino superiori, si quem habet dominus ille privatus proprietate. V. g. Cafari, nisi adsint agnati istius domini inferioris, ad quos in eo casu devolveretur illa proprietas. Si verò nec haberet dominum superiorem, neque agnatos, posse procedere opinionem illam priorem, nempe dominium directum consolidatum utili obvenire vasallo.

Quest. 445. Feudo finito, ad quem spectent melioramenta facta à vasallo?

1. Resp. primò: Feudo lapsu temporis, quo concessum, extincto vel generatione, ad quam usque concessum, emortua, aliave ratione, sine dolo tamen vel culpa vasalli, finito, melioramenta in re feudali facta industrià vasalli. V. g. domus constructa, remanent vasallo. Clar. *quest. 88. num. 1.* cum communi; ita tamen, ut in electione

electione domini sit, vel vasallo permittere, ut ædificium tollat, vel solvat æstimationem emolumentorum juxta expressum textum c. 1. §. si vasallus, tit. hic finitur lex. Spectando valorem, non quem habent materies & rudera ædificii, ut vult Berous q. 96. post. num. 4. vers. si feudum. dicens magis communem, sed quem habet ædificium consistens, ut vult Bald. in cit. §. si vasallus. n. 4. & in auth. excipitur. C. de bon. qua liber. post. n. 2. dicens sic servare consuetudinem, quem refert & sequitur Molinæ. consuetud. Paris. feud. §. 1. gl. 7. num. 98. quorum sententiam aequiorem judicat, & se eam secutum, ubi casus contingeret, dicit Clar. loc. cit. num. 2.

2. Resp. secundò: Incrementa contingentia in re feudali, dum sunt discreta. V. g. insula nata in flumine è regione fundi feudalis acquiri domino. Dum verò sunt latentia, puta, quæ per alluvionem accedunt in fundo feudali, spectare ad vasallum. Vult Ruin. cons. 7. num. 12. in fin. l. 1. cum Gl. in c. 1. §. si quis de manso. de controu. invest. v. reservaverit. verùm æquius, adeoque rectius sentire videtur Clar. loc. cit. num. 3. nimirum quòd, cum proprietas feudi sit domini, quidquid illi accedit sine industria vasalli, debere accrescere domi-

no, nisi ex tenore investituræ apparet contrarium, reservato interea, quò durat feudum, dominio utili partis illius accrescentis vasallo. Clar. loc. cit.

3. Resp. tertio: Servitutes aliæque jura, quæ vasallus in bonum feudi pretio acquisivit, finito feudo, inherere pergunt rei feudali, & unà cum ea transeunt ad dominum, & non ad hæredes vasalli. Clar. cit. q. 88. n. 4. cum Berou. loc. cit. n. 6. dicentes, in hoc convenire DD. omnes. An autem æstimationem talium servitutum Dominus restituere hæredibus teneatur, non dicunt; quod tamen æquum videtur, non secus ac aliorum melioramentorum inseparabilium à re emphyteutica redeunte ad dominum. E contra jurisdictio, quam vasallus castro sibi sine illa dato in feudum acquisivit, feudo hoc finito manet vasallo ejusve hæredibus, & non unà cum castro transit ad dominum directum castri; cum jurisdictio sit quid separatum à castro, & per se existens, ac potens exerceri; adeoque inseparabiliter castro non accrescit. Bald. in c. 1. §. contrario. num. 4. de investit. de re alien. facta. Ruin. cons. 14. post princ. l. 1. quorum sententiam tanquam communem sequitur Clar. loc. cit. num. 5.

TITULUS XXI.

De Pignoribus & aliis Cautionibus.

CAPUT PRIMUM.

De Natura & Divisione Pignoris, Rebusque, in quibus & Personis, à quibus constitui possit.

Quæst. 446. Pignus quotupliciter sumatur, & qualiter definitur?

I. **R**esp. ad primum: Præteritâ etymologiâ hujus nominis, quâ dicitur à pugno seu manu l. plebs. ff. de V. S. utpote minus conveniente, in Jure sumitur trifariam pignus. Primò objectivè pro re ipsa, quæ oppignoratur, seu in debiti securitatem constituitur & obligatur; de quo ejus sensu & acceptione constat totis titulis ff. & C. de distract. pignor. dum ibidem pignus idoneum, distractum restitutum dicitur. Secundò formaliter pro ipso jure, quòd creditor in re sibi pignori data habet. L. fin. C. si res alien. pign. l. 26. ff. de pignorat. act. & alibi passim. Tertio causaliter pro ipso pignorationis contractu, seu actu, ex quo dictum jus descendit, seu creditor in re oppignorata constituitur, hæcque ei pro securitate obligatur. L. 1. §. fin. ff. de pact. l. 1. §. 1. de pignorat. act. unde

2. Resp. ad secundum: Pignus in hoc posteriore sensu acceptum definiri potest, quòd sit actus, quo alteri constituitur in re aliqua jus eam sibi obligatam habendi pro securitate debiti. Dicitur primò: *Actus*: quod est loco generis, & quid latius patens, quam *contractus nominatus bona fidei*; quod aliàs loco generis statuit cum aliis Wiestn. b. t. n. 2. aut etiam quàm *conventio*; ut etiam comprehendat pignus publicum variasque ejus species, nullam conventionem aut contractum debitoris &

R. P. Leur, Jur. Can. Lib. III.

creditoris includentes. Dicitur secundò: *Jus in re* seu reale, utpote quod veluti onus reale rei ipsi à debitore impositum, eique inhærens, cum re, ad quemcunque ea devenerit, transit. Dicitur tertio: *Ad securitatem debiti*: quòd est loco differentia, quâ distinguitur pignoratio ab omnibus aliis actibus & conventionibus, quibus obligatio aliqua realis generatur seu contrahitur; item à *fidjussione & chirographo*, quæ etsi & ipsa quoque pro fine habeant securitatem illam, hæc tamen longè minor est, quàm ea, quæ à constitutione pignoris generatur, & ut finis illius intenditur, dum creditor ad consequendum debitum magis expediat & plus cautum sit per hoc, quod rem ipsam, cui incumbit, sibi obligatam habeat, quàm personam, etsi aliàs idoneam, ita etiam, ut, si persona deficiat, & debitum aliter consequi nequeat, re oppignorata sibi satisfacere possit, pro ut dicitur §. unde constat. Inst. de obligat. qua ex delict. & Reg. plus. 25. de Reg. Jur. Dicitur denique: *Ad securitatem debiti*: quia constitutio pignoris necessariò supponit debitum (intellige, proprium vel alienum; dum etiam ab alio, qui debitor non est, pignus pro alio constitui potest, ut ex dicendis constabit) cum vox *pignoris* arguat accessionem obligationis alicujus validæ ad præexistentem obligationem principalem, ita ut, si ab initio talis obligationis, nulla principalis adsit, pignoris obligatio subsistere nequeat, etsi etiam ea ex propria conventionione constituitur. Muller. ad Sern. in ff. de pignor. & hypoth. th. 3. cum Bachov. tr. de pignor. l. 2. c. 1. num. 1. juxta